

ΣΑΝ ΝΑ ΗΤΑΝ ΣΗΜΕΡΑ

ΓΕΓΟΝΟΤΑ

1841 Πρώτη γραπτή μαρτυρία για τον Καραγκιόζη στην αθηναϊκή εφημερίδα Ταχύπτερος Φήμη: «Την 21 του παρόντος, θα παρουσιαστεί εις Ναύπλιον η κωμωδία του Καραγκιόζη, έχουσα αντικείμενον τον Χατζ-Αββάτην και Κουσοζούκ-Μείμέτην».

1913 Ο ελληνικός στρατός εκκενώνει τη δυτική Θράκη, σε εφαρμογή της Συνθήκης του Βουκουρεστίου.

1937 Ιδρύεται η ιαπωνική αυτοκινητοβιομηχανία ΤΟΥΤΑ.

1961 Ο καθηγητής Οικονομικών στο πανεπιστήμιο του Μπέρκλεϊ, Ανδρέας Παπανδρέου, καλείται από την κυβέρνηση του Κωνσταντίνου Καραμανλή και διορίζεται πρόεδρος και επιστημονικός διευθυντής στο νεοσύστατο Κέντρο Οικονομικών Ερευνών, μετέπειτα Κέντρο Προγραμματισμού και Οικονομικών Ερευνών (ΚΕΠΕ).

1976 Εβδομάδα πέντε ημερών καθιερώνεται στη Μέση Εκπαίδευση στην Ελλάδα.

2004 Ιστορική μέρα για τους σύγχρονους Ολυμπιακούς Αγώνες. Το αγώνισμα της σφαιροβολίας επιστρέφει στην κοιτίδα του, στο στάδιο της Αρχαίας Ολυμπίας, έπειτα από 1611 χρόνια.

ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ

1932 Λικ Μοντανιέ, γάλλος βιολόγος, από τους πρωτοπόρους στην καταπολέμηση του AIDS.

1933 Ρομάν Πολάνσκι, πολωνικής καταγωγής γάλλος σκηνοθέτης.

1937 Ρόμπερτ Ρέντφορντ, αμερικανός ηθοποιός.

ΘΑΝΑΤΟΙ

1227 Τζένγκις Χαν, μογγόλος στρατηλάτης, που άφησε στους επιγόνους του ένα κράτος μεγαλύτερο από την Ευρώπη.

1840 Γουόλτερ Πέρσι Κράισλερ, αμερικανός βιομήχανος, εφευρέτης και μηχανικός, που εξέλιξε τον εξακύλινδρο κινητήρα και ίδρυσε την ομώνυμη αυτοκινητοβιομηχανία.

1977 Γιώργος Γουναρό (Γουναρόπουλος), ζωγράφος. (Γεν. 1890)

Ο Καραγκιόζης

Η ίδια αίσθηση του αδιεξόδου παρατηρείται και σήμερα, ο λαός Καραγκιόζης βρίσκεται σε σύγχυση και αναπτύσσει, τπρουμένων των αναλογιών, την ίδια αντιφατική υπόσταση: οσφυοκάμπης και συγχρόνως πονηρός ανατροπέας, απολιτικός και εν ταυτώ ιδιότυπα υπερπολιτικός, λειτουργώντας μέσα και έξω από το σύστημα, ανάλογα με τους κινδύνους και τα διακυβεύματα, κυνικός αλλά «τρελός» που τραγουδά: «Κείνο που με τρώει, κείνο πούμε σώζει είναι που ονειρεύομαι σαν τον Καραγκιόζη».

«Όπα, όπα, όπα, ε...», αυτό είναι συνήθως το τραγουδάκι του Καραγκιόζη όταν εμφανίζεται στη σκηνή. Πάντα ξέγνοιαστος και με κέφι παρατημένος από τη φιλοδοξία, την προσποίηση, την αναγνώριση την εργασιακή άνοδο το καταναλωτικά αγαθά, απλώς ζει για να ζει και ανήκει μόνο στο σήμερα. Χωρίς φοβίες και εσωτερικές συγκρούσεις, χωρίς ενοχές και διλήμματα...

Καραγκιόζης» στα τουρκικά σημαίνει «μαυρομάτης» και τα τεράστια εκφραστικά μάτια του είναι και το μοναδικό όμορφο χαρακτηριστικό του. Κακομούτσουνος, καμπούρης, κοντός, βρόμικος, με τεράστια άκοπα νύχια, μοιάζει με ένα έκτρωμα της φύσης. Η καθημερινότητα του δεν είναι καλύτερη από την εμφάνισή του. Φτωχός μονίμως πεινασμένος, ζει σε μια παράγκα που μπάζει από παντού.

Ο Καραγκιόζης αποτελεί το πρότυπο του αντιήρωα, του περιθωριακού, αλλά και του ελευθέρου, περιέργου, ανήσυχου πνεύματος, που δεν συμβιβάζεται με καμία εξουσία και με κανέναν κοινωνικό ρόλο. Πάνω στην καμπούρα του κουβαλά τον κόσμο όλο, αφού, θέλοντας και μη, βρίσκεται πά-

να στο κέντρο των εξελίξεων. Όπως ο Σωκράτης, ο Αίσωπος και πολλά άλλα μεγάλα πνεύματα, ο Καραγκιόζης είναι άσχημος εξωτερικά, αλλά γεμάτος εσωτερικά χαρίσματα. Οι πάμπολλες αντιφάσεις του χαρακτήρα του δεν μειώνουν την έντονη προσωπικότητά του. Είναι καλόκαρδος, αλλά, μην αντέχοντας την ανοησία, δεν συγκρατεί τον εαυτό του και ξυλοφορτώνει όσους του μπαίνουν στο ρουθούνι, Γενναίος, παρόλο που φοβάται το ξύλο, αλλά και θρασύς, προκειμένου να καταφέρει να επιβιώσει. Έξυπνος και διπλωμάτης, μερικές φορές στα όρια της πανουργίας. Παρορμητικός, γλιτώνει πάντα την τελευταία στιγμή χάρη στην ευελιξία του ή στη θεία πρόνοια. Καίτοι ξελιγμένος από την πείνα, αρνείται να προσκυνήσει και να βολευτεί. Με τον τρόπο του, ειρωνεύεται τους πάντες και τα πάντα και καταδεικνύει καθετί σάπιο και σκάρτο. Είναι το «μεγάλο μαύρο μάτι» που εστιάζει στο κωμικό, στο γελοίο και σατιρίζει την «κοινή λογική».

«Το μακρύ, μακρύ του χέρι ψάχνει μέσα στο πανέρι», αναζητώντας μονίμως τροφή. Το φαί είναι η μονή έγνοια του Καραγκιόζη. Το μακρύ χέρι, όμως, είναι και το «όπλο» που διαθέτουν όλοι οι ήρωες του θεάτρου σκιών που ρέπουν προς τη χειροδικία, ώστε να αποδοθεί δικαιοσύνη. Η οικογένεια του Καραγκιόζη είναι το ίδιο κωμική με τον ίδιο. Η γυναίκα του Αγλαΐα είναι επίσης άσχημη και κακοντυμένη, ενώ τα παιδιά του είναι πιστά του αντίγραφα ο ήρωας σε μικρογραφία. Η δύναμη της κληρονομικότητας αλλά και η επίδραση του περιβάλλοντος συνθέτουν ένα απολύτως νατουραλιστικό σκηνικό: δυνατά ένστικτα, ανάγκη εκπλήρωσης των βασικών αναγκών και πρωτογονισμός. Ωστόσο, στη μικρή αυτή παράγκα και στον μπερντέ τα υψηλά ιδανικά και η ευγένεια του ήθους ξεπηδούν σε άσχετες στιγμές, ως επίχειρα μιας εγγενούς καλοσύνης.

TALK OF THE CITY

Από τον Γιώργο Χατζηβασίλη

ΤΟ ΒΗΜΑ

ΟΥΚ ΑΝ ΛΑΒΟΙΣ ΠΑΡΑ ΤΟΥ ΜΗ ΕΧΟΝΤΟΣ

Ενας βιομήχανος επιτυχημένος (δευτέρης γενιάς) έλεγε προκαλώντας κατάπληξη στο ακροατήριο: «Εγώ δεν είμαι επιχειρηματίας! Εγώ βγάζω λεφτά. Είμαι μηχανικός χρημάτων». Υπερηφανευόμενος για τα επιτεύγματά του στο κυνήγι του εύκολου χρήματος αφηγήθηκε στους ακροατές του μια-δυο ιστορίες από την (άγνωστη) δραστηριότητά του. Δεν ήταν ανάγκη να ακούσουν οι άλλοι λεπτομέρειες για τις μπιζνες του «μηχανικού χρημάτων». Όλοι γνωρίζουν πώς δρουν και αναπτύσσονται οι μηχανισμοί παραγωγής πλούτου. Από τους σαράφηδες ως τους ειδικούς των τραπεζών

για τα νομίματα, τους κάθε είδους τραπεζίτες και τους ευκαιριακούς συνεργάτες που κινούνται εφαρμόζοντας τη θεωρία του one shot business. Το πρόβλημα είναι ότι πολλοί βιομήχανοι και επιχειρηματίες έχουν εγκαταλείψει τη δηλωμένη δραστηριότητά τους και ασχολούνται με επιχειρήσεις νέου είδους, επιχειρήσεις ουσιαστικής εξαπατήσεως της αγοράς, όπως π.χ. οι λεγόμενες φούσκες. Η ελληνική αγορά έχει υποστεί και γνωρίζει καλά τι θα πει φούσκα. Είναι φανερό ότι η Ελλάδα χρειάζεται εκσυγχρονισμό σε όλα τα πεδία ανάπτυξης. Γι' αυτό και οι συνετοί Έλληνες έχουν δεχθεί

τους «υποχρεωτικούς εκσυγχρονισμούς» που μας παρήγγειλαν οι «κουτόφραγκοι» της Δύσης. Συντομεύοντας την αφήγηση, θα σημειώναμε ότι αυτές τις εκσυγχρονιστικές πράξεις θα έπρεπε να υιοθετήσει και να υποστηρίξει η ελληνική κυβέρνηση. Το τι θα γίνει με το Ασφαλιστικό, με τις εργασιακές σχέσεις, την περίθαλψη και κυρίως την Παιδεία είναι αποφάσεις τις οποίες η κυβέρνηση - η χθεσινή, η σημερινή και η αυριανή - μπορεί να προωθήσει χωρίς πολιτικό κόστος, στο μέτρο που της επιβάλλει η Ευρωπαϊκή Ένωση. Αντ' αυτού, οι δημόσιοι μηχανισμοί ασχο-

λούνται με το πώς θα καταλήξουν στη συμφωνία με τους σαράφηδες για τα επιτόκια των δανείων που μας έχουν δώσει ξένοι κεφαλαιούχοι. Ως εάν να μη γνωρίζουμε όλοι ότι όσο βαρύτερος είναι ο τόκος τόσο επιτακτικότερη θα είναι η ανάγκη αναδιαρθρώσεως του χρέους στο μέλλον. Η κυβέρνηση ας ασχοληθεί με τα άμεσα προβλήματα και την ανάπτυξη της χώρας και ας αφήσει τη ρύθμιση των προβλημάτων με τους σαράφηδες για τις νεότερες γενιές. Ούτως ή άλλως ουκ αν λάβοις παρά του μη έχοντος, με οποιοδήποτε επιτόκιο και αν συναφθεί το δάνειο.